

เยาวชนคู่คุณธรรมนำชุมชน

...ถ้าเราสามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับ
การศึกษาและชีวิตของคนที่มีมากขึ้นๆ ให้กลับมาเป็นอย่างเดิมเหมือนอย่างเก่า
โบราณของเรา

คือให้รู้สึกว่ โรงเรียนก็คือวัด วัดก็คือโรงเรียน ก็จะทำให้บ้านเมือง
มีอนุชนที่มีความสามารถในทางวิชาการและมีจิตใจสูงมีจิตใจดี เป็นพลเมืองดี
ต่อไป จะช่วยให้ส่วนรวมสามารถที่จะดำเนินต่อไปได้อย่างสวัสดิ.....

พระบรมราชาบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔

จากพระบรมราชาบาท ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทำให้ดิฉันศิษย์เก่า การบริหารการศึกษา
มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ หันมาให้ความตระหนัก เป็นแรงผลักดันและจุดประกาย ความคิด ความฝัน ให้เกิด
การพัฒนา ในบทบาทของผู้อำนวยการโรงเรียน ที่เข้ามารับตำแหน่งนี้ในวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ สอบได้
ลำดับที่ ๑๕ เป็นเลขมงคลในชีวิตของดิฉันเลยก็ว่าได้ ด้วยสโลแกนหลักการบริหารประจำตัวที่ว่า “ การบริหาร
บนความขาดแคลน น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ”

เริ่มเช้าวันใหม่อากาศสดชื่นแจ่มใส เสียงนกร้องแข่งแซ่ ออกหาอาหารแต่เช้าตรู่ นักเรียนมา
โรงเรียนแต่เช้า เพราะที่นี้เราจะเห็นพระอาทิตย์ก่อนใครในประเทศไทย ถ้าเราฟังวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
นักข่าวรายงานว่า ดวงอาทิตย์ขึ้นที่ ผาชนะใต้ ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งบ้าน
ฉันทำเกวียนก็อยู่ในเขต ตำบลนาโพธิ์กลาง สภาพชุมชนโดยทั่วไป เป็นหมู่บ้านตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง อยู่ในหุบเขา
พื้นที่ของเขตหมู่บ้านยาวไปตามลำแม่น้ำโขง พื้นที่ส่วนมากเป็นภูเขามากกว่าที่ราบ อาชีพหลักของประชาชน
ส่วนใหญ่ ทำการเกษตร ปลูกไม้ผล ทำสวนกล้วย ทำนา และประมง อาชีพเสริมค้าขายกับเพื่อนบ้านและท่อค้า
ข้ามสิทธรมชาติ ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ในวันสำคัญทางศาสนา วัดเป็นศูนย์รวมของชาวบ้านใน
การทำบุญหรือประกอบกิจกรรมต่างๆ ประชาชนมีความพร้อมเพรียงกันมากในการจัดงาน เพื่อรักษา
ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น งานบุญประจำปี งานเข้าพรรษา
งานออกพรรษา และวันลอยกระทง โดยเฉพาะวันลอยกระทงจัดยิ่งใหญ่ในช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ถือเป็น
เป็นงานสำคัญในหมู่บ้านและสานสัมพันธ์ไทยลาว ด้านหน้าของโรงเรียนเป็นภูเขา ด้านหลังติดกับแม่น้ำโขง

ตรงข้ามประเทศไทยเป็นฝั่งของ บ้านคันธงชัย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โรงเรียนบ้านคันท่าเกวียน เป็นโรงเรียนชายแดนสุดเขตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ มีครู ๕ คน พนักงานบริการ ๑ คน ผู้บริหาร ๑ คน เด็กนักเรียนทั้งหมด ๔๘ คน ทุกวันนักเรียน ครู ทำกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมจิตอาสา เริ่มตั้งแต่วันที่ ๐๗.๑๐ น. สัญญาธรรมะซัง ทุกคนพร้อมกันทำความสะอาดและเก็บขยะ เวลา ๐๗.๕๐ น. เข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ สงบนิ่ง ทบทวนศีล ๕ แผ่เมตตา สุขบัญญัติแห่งชาติ ๑๐ ประการ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ได้ระลึกถึงการปฏิบัติตนต่อการรักษาศีล รู้จักบาป บุญ มีจิตใจอ่อนโยน และรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นต่อด้วยกิจกรรมเดินจงกรมตอนเช้า หลังเข้าแถวร่วมกันทุกๆ วัน จากแนวคิด “การก้าวไปอย่างช้าๆ Slow Movement” ได้เกิดขึ้นเป็นเสียงเรียกให้เราหันกลับไปมองย้อนถึงคุณค่าและความหมายของการใช้ชีวิตอย่างสมดุล ความเร็วหรือความเร่งรีบ เป็นตัวการหนึ่งที่ทำให้เกิดโรค ซึ่งเป็นอาการของคน ใช้ชีวิตอย่างเร่งรีบเกินไป จนรู้สึกหายใจไม่ทัน หอบ หัวใจเต้นเร็ว ส่งผลให้แขน ขา หดแรง ใจหวิว และทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ตามมา การเคลื่อนที่อย่างช้าๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงไว้ซึ่งคุณค่าของความละเมียดละไมในการใช้ชีวิตดำรงสติให้มั่น เสร็จจากการเดินจงกรม เด็กๆ จะนั่งสมาธิหน้าห้องเรียนต่ออีก ๕-๑๐ นาที แล้วแผ่เมตตา กิจกรรมปฏิสันถาร มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กได้รู้จักเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ที่แสดงความรักน้อม กล่าวทักทาย ตำรวจการแต่งกาย แนะนำน้อมในสิ่งที่ดี น้อมได้แสดงความเคารพ ไหว้พี่ได้ถูกต้องสวยงาม ก่อนเรียนคาบแรกในห้องเรียนจะมีกิจกรรมการฝากเงินออมทรัพย์ทุกวัน แล้วส่งต่อออมทรัพย์เมื่อนักเรียนจบปีการศึกษาและขึ้นชั้นใหม่ต่อไป ภาคเช้าเริ่มเรียนเวลา ๐๘.๑๐ น. และก่อนเรียนภาคบ่าย เด็กๆจะแปร่งฟังกหลังรับประทานอาหารเที่ยงเสร็จแล้ว ก็เข้านั่งหน้าห้องเรียน ฟังธรรมะ ๕ นาที นั่งสมาธิต่อ และแผ่เมตตาเสร็จแล้วขึ้นรถไปเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ที่โรงเรียนบ้านนาโพธิ์ได้ ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร เฉพาะเด็กชั้นประถม ศึกษาปีที่ ๔ และ ๖ เพราะโรงเรียนเรามีคอมพิวเตอร์แค่เครื่องเดียวจึงไม่สามารถที่จะจัดการเรียนการสอนได้ ก่อนเลิกเรียนทุกวันเด็กจะนั่งสมาธิ สวดมนต์ และแผ่เมตตาก่อนจะเดินแถวกลับบ้าน ทุกวัน ในช่วงกิจกรรมวันเข้าพรรษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง พระ จะร่วมกันทำวัตรเย็นและนั่งสมาธิวันละ ๓๐ นาทีแล้วแผ่เมตตาทุกวัน ทั้งหมดเป็นกิจกรรมที่อยู่ใน “โครงการ เยาวชนทำดีถวายในหลวง” ของเรา

ความได้ง่ายๆ เริ่มต้นที่ตัวเรา บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน เพราะเด็กในวันนี้ไม่ใช่แค่ผู้ใหญ่ในวันหน้า ไม่ว่าใครก็เคยเป็นเด็กมาก่อน ดิฉันก็เคยเป็นเด็กมาก่อน เข้าใจว่าเด็กนั้นก็เป็นคั้งฟ้าขาว ใส สะอาด เป็นจุดเริ่มต้น และเป็นอนาคต การปลูกฝังให้เด็กเป็นคนเก่งและดีด้วยศีลธรรม จึงเป็นเรื่องสำคัญ อนาคตของเด็กบ้านคันท่าเกวียนจะเป็นอย่างไร ดิฉันไม่อาจรู้ได้ แต่ถ้าเด็กในวันนี้สามารถพัฒนาตนเองได้สำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความมีวินัย ความเคารพ และความอดทนและความเสียสละพวกเขาเหล่านี้แหละคือพลังอันบริสุทธิ์ที่จะเปลี่ยนแปลงชุมชนและหมู่บ้านนี้ เพื่อก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตต่อไป

นางสาวดวงสมพร ตำราญเจริญ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคันท่าเกวียน

วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ